

Posudek oponenta

Muži primárního vzdělávání

Předkládaná bakalářská práce se zabývá velmi zajímavým tématem a autorce se podařilo přinést poznatky z rozhovorů s muži – učiteli na prvním stupni základních škol, což je samo o sobě velmi cenný příspěvek v rámci akademické debaty. Z mého hlediska však bohužel nevyužila plně potenciál takto nastavené práce a výzkumu. Na následujících řádcích si tedy dovoluji nabídnout ještě další rozšiřující perspektivy, které mohou sloužit k hlubšímu zamyšlení nad sledovaným tématem.

V teoretické části by mohlo být užitečné jasněji oddělit místa, kde autorka interpretuje některé koncepty, na které se odkazuje a kde předkládá nějaké své závěry nebo tvrzení (např. pojednání o genderu, maskulinitě). U vymezení pojmů gender a maskulinita mi chybí nějaké zamyšlení nad tím, jak se konstruuje identita, která se neskládá jen z těchto dvou kategorií – dovedu si představit, že koncept intersekcionality by mohl být užitečný pro kritičtější náhled na zkoumanou realitu, která takto sklouzává k jakémusi apriornímu duálnímu pojetí světa a konstrukci identity.

V kapitole o pracovním trhu mi chybí ekonomický pohled na realitu a fakt ekonomicky lukrativnějších a méně lukrativních pracovních pozic. Zamyšlení nad těmito strukturálními vlivy by mohlo být zajímavým doplněním předkládaných teorií. K tématu finančního ohodnocení se navíc sami účastníci výzkumu zcela jasně vyjadřují, tento fakt však není reflektován ani v teoretické, ani v empirické části práce.

V kapitole týkající se vzdělávacího systému pak dochází k jedné argumentační nesrovnalosti. V posledních letech se právě ve vzdělávání zvýšily platy, což má pomalu patrný efekt i pro zastoupení mužů ve školách. Literatura, s kterou studentka pracuje, je však víc než deset let stará a tento posun tedy nemůže reflektovat. Pro udržení kritického odstupu by mohlo být zajímavé podívat se i na tyto velmi praktické faktory, které mohou zkoumanou realitu ovlivňovat nebo je alespoň zmínit jako další možné.

Celkově bych si dovolila problematizovat jakýsi schematický pohled na zkoumanou realitu. Užitečné by mohlo být zahrnout větší počet faktorů, které ovlivňují zkoumanou realitu, ale také obecnější povědomí o fungování předsudků a stereotypů (které nezleze odstranit, ale kultivovat) apod.

V empirické části autorka moc hezky popisuje zvolenou metodologii a dobře zdůvodňuje jednotlivé kroky. Slabým místem empirické části je ale počet účastníků výzkumu – ze čtyř rozhovorů dle mého soudu nejde vytvořit dobře kategorie – minimální počet účastníků výzkumu je kolem deseti. A z toho vyplývá i nesrozumitelná práce s analýzou dat. Autorka představuje pod každou sledovanou oblastí různé varianty odpovědí od jednotlivých účastníků výzkumu, de facto ale chybí kódování, což je vzhledem ke komplexnosti sledovaného tématu škoda a tato strategie vede i k relativně rigidním interpretaci dat – např. na str. 28 jeden z účastníků výzkumu naopak připouští, že jsou si očekávání od obou pohlaví v roli učitele vlastně podobné, autorka úryvek ale používá k potvrzení stereotypů.

Bylo by dobré vědět, jakým způsobem byly otázky pokládány – když se někoho ptám na stereotypy, mluví o stereotypech. Tak úryvky z rozhovorů trochu působí.

Matoucí je, že se v analýze autorka nezabývá jednotlivými kategoriemi, ale představuje pod každou kategorií odděleně výpovědi jednotlivých účastníků výzkumu, Zajímalo by mě, jak pracovala s kódováním? Jaké jsou výhody tohoto přístupu a jeho nevýhody?

Na straně 38 autorka připouští, že se v ženském kolektivu cítí dobře jen dva respondenti - ale ze čtyř účastníků výzkumu! Je to tedy polovina účastníků výzkumu a navíc jeden z nich tvrdí, že to není dáno genderem. Tento typ výpovědí autorka nezahrnuje do svých průběžných závěrů, což vytváří dojem tendenčnosti interpretace.

Když se účastníci výzkumu vyjadřují k důvodům nízkého zastoupení mužů ve školství, zmiňují především otázku platu – a to i po jejich výrazném zvýšení! Tento fakt není ale v teoretické části práce reflektován – viz poznámka výše.

Závěry pak vytváří dojem jakéhosi potvrzování teoretických konceptů z teoretické části práce. Domnívám se, že hlavní výhodou kvalitativního výzkumu je především hloubkové zkoumání reality a umožňuje zachytit větší množství facet, než umožňuje perspektiva potvrdit – vyvrátit hypotézu. Tuto hlavní devizu kvalitativního výzkumu autorka nedokázala v práci využít, což je škoda.

Vzhledem k výše uvedenému navrhuji hodnocení 3.

V Praze dne 20.7. 2023

Vypracovala: Dana Moree